

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

گزارش پژوهشی:

چشم انداز امنیت اقتصادی

(از نگاه رئیس پلیس امنیت اقتصادی ناجا)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی قنبری شیرسوار

2	نکات برجسته	2
2	مقدمه و طرح مسئله	2
3	پلیس امنیت اقتصادی	3
4	اهمیت ایجاد امنیت برای فعالان اقتصادی	4
4	هدف نیروی انتظامی	4
4	آسیب شناسی جرائم اصناف	4
5	نقش ناجا در اجرای امنیت اقتصادی	5
5	اولویتهای ماموریتی پلیس امنیت اقتصادی ناجا	5
6	جمع بندی	6

پژوهش
حرفی
معاونت ساسی
صدا و سیما

- ❖ به سبب حساسیت و اهمیت جرایم کلان اقتصادی پلیس از 18 فروردین ماه سال جاری (1398) با تشکیل واحد پلیس امنیت اقتصادی شروع به کار کرد.
- ❖ پلیس امنیت اقتصادی کشور یکی از تخصصی‌ترین واحد رسیدگی کننده به جرائم اقتصادی است که در سطح کشور فعالیت دارد و با توجه به نیاز امروز جامعه و برای مقابله با موضوعات و مفاسد اقتصادی راه اندازی شده است.
- ❖ تولید، تجارت و مالکیت، بحران‌های اقتصادی، بخش‌های مالی، معیشتی، اشتغال و محیط زیست حوزه‌هایی هستند که نیروی انتظامی لازم است در راستای ایجاد امنیت به آنها ورود کند.
- ❖ نقش ناجا در اجرای امنیت اقتصادی شامل: 1- تولید و حفظ امنیت 2- ایجاد و بازسازی امنیت در بسترهای اقتصادی 3- همکاری با دولت (آسیب شناسی) 4- آماده سازی زیرساخت‌های حقوقی و قانونی 5- توجه ویژه به مبارزه با جرایم اقتصادی 6- پیشنهاد اصلاح فرایندهای کاری 7- پرهیز از مسائل حاشیه-ای 8- هوشیاری در مقابل توطئه‌ها است.
- ❖ اولویتهای ماموریتی پلیس امنیت اقتصادی ناجا شامل: 1- مبارزه با قاچاق کالا و ارز 2- مبارزه با اختلال در نظام اقتصادی 4- مبارزه با فرار مالیاتی 5- مبارزه با پول شویی 6- مبارزه با اخذ تسهیلات غیر مجاز بانکی 7- مبارزه با زمین خواری 8- مبارزه با اختلاس 9- مبارزه با تبانی در معاملات دولتی است.

□ مقدمه و طرح مسئله

شناسایی و دستگیری مخلان اقتصادی همواره یکی از راهبردهای اساسی نیروی انتظامی بوده و همگی شاهد بودیم که همزمان با نوسانات اقتصادی به ویژه در حوزه سکه و ارز، به همت سبزپوشان ناجا مفسدان اقتصادی شناسایی، دستگیر و تحویل مراجع قضائی شدند.

در راستای اجرای فرامین مقام معظم رهبری در خصوص ورود موثر نیروی انتظامی به حوزه امنیت اقتصادی و به سبب حساسیت و اهمیت جرایم کلان اقتصادی پلیس از 18 فروردین ماه سال جاری تصمیم گرفت به این حوزه از اتهامات نگاه تخصصی‌تر و دقیق‌تری داشته باشد و با دقت بیشتری پرونده‌های این حوزه را مورد بررسی و واکاوی قرار دهد. از این‌رو با تشکیل پلیس تخصصی امنیت اقتصادی شروع به کار کرد و با بهره‌مندی از نیروهای کارآمد و زبده بر آن شد تا علاوه بر ریشه‌یابی جرایم راه را بر مجرمان کلان اقتصادی ببندد و میزان جرایم این حوزه را که در این سال‌ها روبه افزایش بود، کاهش دهد.

پلیس امنیت اقتصادی کشور یکی از تخصصی‌ترین واحد رسیدگی کننده به جرائم اقتصادی است که در سطح کشور فعالیت دارد و با توجه به نیاز امروز جامعه و برای مقابله با موضوعات و مفاسد اقتصادی راه اندازی شده است. در هشتمین همایش سیاست‌های پولی و چالش‌های بانکداری و تولید، مورخ نهم اردیبهشت 98 سردار محمدرضا مقیمی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی ناجا به موضوع چشم انداز امنیت اقتصادی پرداختند.

□ پلیس امنیت اقتصادی

پیشگیری از وقوع جرم هدف اصلی پلیس امنیت اقتصادی ناجا است زیرا تنها به دنبال مبارزه با جرایم اقتصادی نیست، قبل از اینکه فضای جرم به وجود بیاید، در همان ابتدا با هشدارهای لازم پلیس امنیت اقتصادی هم وارد می‌شود.

در راستای اجرای فرامین مقام معظم رهبری در خصوص ورود موثر نیروی انتظامی به حوزه امنیت اقتصادی، مجوز ایجاد این پلیس توسط ستاد کل نیروهای مسلح به ناجا ابلاغ شد.

با توجه به اینکه حوزه اقتصادی دارای پیچیدگی و گستردگی است و مفاصد اقتصادی در آن رو به افزایش است، این پلیس تخصصی تشکیل شد. و در پلیس امنیت اقتصادی به دنبال این هستیم که با سیاست‌های جدید، طرح و برنامه‌ریزی، بیشتر به امور پیش بینی، کنترل، پیشگیری، شناسایی، مقابله، کشف فعالیت و جرایم اقتصادی بپردازیم، این پلیس تخصصی در سطح منطقه‌ای، ملی، فراملی، فضای مجازی و غیره نظارت می‌کند.

در تلاش هستیم با اقدامات عملیاتی و مناسب، فضایی به وجود آوریم که بتوانیم سیاست‌ها و طرح‌های لازم را ابلاغ و برای جلوگیری، کشف جرایم و مفاصد اقتصادی و در نهایت دستگیری مجرمان اقدام کنیم.

به تمامی دستورالعمل‌ها که با موضوعات اقتصادی در ارتباط هستند، نظارت و کنترل داریم و با سازمان‌هایی که درگیر موضوعات اقتصادی هستند، از جمله گمرکات و مبادی مرزی بیشتر در ارتباط هستیم.

پلیس امنیت اقتصادی به دنبال توسعه روابط بین‌الملل، تبادل اطلاعات و بهره برداری از ظرفیت‌های بین‌المللی است. همچنین افرادی که در این پلیس تخصصی مشغول فعالیت هستند باید با دانش بین‌المللی آشنایی داشته باشند و ما نیز به دنبال ارتقای تخصص کارکنان برابر شاخص‌های بین‌المللی هستیم.

استقرار پلیس گمرک در مبادی رسمی کشور و کنترل بر فرآیندهای تجاری از جمله وظایف پلیس امنیت اقتصادی کشور است و تمام اموری که قرار است از سوی پلیس امنیت اقتصادی کشور مورد نظارت و کنترل قرار بگیرد، در گذشته توسط پلیس اطلاعات، فاوا، اینترپل، آگاهی و پیشگیری انجام می‌شد این در حالی است که اکنون با کمی تغییرات و برای کنترل و نظارت بهتر و بیشتر پلیس امنیت اقتصادی تشکیل شده است.

باید سعی بر این باشد لطمه‌ای بر امنیت اقتصادی وارد نشود، رونق اقتصادی به دنبال اقتصاد سالم به وجود می‌آید بنابراین با نظارت و کنترل باید به دنبال ایجاد کسب و کار حلال بود. و سیاست‌ها و اولویت‌ها با اقتباس از فرمایشات مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهوری، هیئت دولت و به ویژه وزیر اقتصاد است.

شناسایی جزو ماموریت‌های پلیس امنیت اقتصادی است و در این حوزه باید با کنترل، نظارت و شناسایی از ورود مفسدان اقتصادی که سبب از بین بردن کسب و کار و درآمد حلال می‌شوند، جلوگیری کنیم. و این پلیس تخصصی با تقویت حوزه‌های اقتصادی به صورت ریشه‌ای به موضوعات کلان ورود پیدا می‌کند.

□ اهمیت ایجاد امنیت برای فعالان اقتصادی

پلیس امنیت اقتصادی به دنبال این نیست که اقتصاد را امنیتی کند بلکه می‌خواهد امنیتی را برای فعالان اقتصادی ایجاد کند و بازاری را به صورت مستقیم و غیرمستقیم به وجود بیاورد تا به سرمایه‌گذاران بازار کمک کرده باشد. تهدیداتی در بحث امنیت در اقتصاد وجود دارد که کسب‌وکار، تولید و صنعت را با مشکلاتی مواجه می‌کند و باید استراتژی‌هایی را برای مقابله با آنها تعریف کرد. تولید، تجارت و مالکیت، بحران‌های اقتصادی، بخش‌های مالی، معیشتی، اشتغال و محیط زیست حوزه‌هایی هستند که نیروی انتظامی لازم است در راستای ایجاد امنیت به آنها ورود کند.

□ هدف نیروی انتظامی

قاعداً برقراری نظم و امنیت اقتصادی اولین وظیفه، پلیس امنیت اقتصادی است، همچنین مبارزه با شبکه‌ها و باندهایی که به جرایم و مفاسد اقتصادی که از قبیل مالی و بانکی قاچاق مربوط می‌شوند. موضوع بسیار مهم در این میان اشراف اطلاعاتی است که در وظایف پلیس امنیت اقتصادی تعریف شده است. این اشراف اطلاعاتی به منزله پیش‌بینی، برآورد، تشخیص، هدایت و نظارت و همچنین کنترل عملیاتی واحدهای تابع پلیس امنیت اقتصادی است که از طریق بهره‌گیری از ظرفیت‌های درون و برون سازمانی بتوان با سامانه‌ها و سازمان‌های بانکی و اقتصادی کشور، همکاری و تعامل داشت.

نیروی انتظامی هدفش ایجاد محدودیت در بازار اقتصادی نیست بلکه فقط می‌خواهد با ایجاد امنیت در این فضا کمکی برای فعالیت امن‌تر در این حوزه باشد. بی‌ثباتی ارکان‌های تصمیم‌گیرنده و مقرراتی که یک‌شبه تنظیم و از بین می‌روند از عواملی است که به سرمایه‌گذاران داخلی ضربه وارد می‌کنند.

پایین آمدن انگیزه تولید، افزایش نرخ بیکاری، گسترش دلالی، توقف رشد تکنولوژی در جامعه، کاهش بهره‌وری، افزایش تورم، خروج سرمایه از کشور، توسعه نیافتگی سیاسی و اقتصادی پایدار در کشور، افزایش بی‌اعتمادی شهروندان به دولت و نیز به یکدیگر، کاهش سطح کلی درآمدهای مالیاتی، از میان رفتن مشروعیت دولت، افزایش شکاف طبقاتی، گسترش فقر در جامعه، افزایش هزینه فعالیت‌های بازرگانی و سردرگم شدن نیروی انسانی به کسب رانت و بازمانده از کار مولد در جامعه همه از دلایلی هستند که ایجاب می‌کنند به این فضا وارد شویم.

□ آسیب‌شناسی جرائم اصناف

پلیس امنیت اقتصادی، به دنبال آن است که آسیب‌شناسی جرائمی که در هر صنفی در حال افتادن است را به جای واگذاری به قوه قضاییه و دولت به خود آن صنف بسپارد تا با تعامل و توافق امنیت را ایجاد کند. و امنیت اقتصادی را فراسازمانی کند و هدف را بر روی پیشگیری از جرائم متمرکز کند تا حمایت از توزیع، تولید و تجارت به وجود آید. به همین جهت شناسایی جرائم هر صنف و جلوگیری از وقوع مجدد آن از اولویت‌های این پلیس است.

نیروی انتظامی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و جلوگیری از اخلاف در نظام اقتصادی را دنبال می‌کند. با وجود اهمیتی که مبارزه با قاچاق دارد و موجب بیکاری افراد می‌شود پیشگیری از جرائم برای ما در اولویت است. برآورد قاچاق در کشور به قدری نیست که تأثیر منفی آن نسبت به سایر جرم‌های اقتصادی بیشتر باشد.

□ نقش ناجا در اجرای امنیت اقتصادی

- تولید و حفظ امنیت
- ایجاد و بازسازی امنیت در بسترهای اقتصادی
- همکاری با دولت (آسیب شناسی)
- آماده سازی زیرساخت‌های حقوقی و قانونی
- توجه ویژه به مبارزه با جرایم اقتصادی
- پیشنهاد اصلاح فرایندهای کاری
- پرهیز از مسائل حاشیه‌ای
- هوشیاری در مقابل توطئه‌ها

□ اولویت‌های ماموریتی پلیس امنیت اقتصادی ناجا:

- مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- مبارزه با اخلال در نظام اقتصادی
- مبارزه با فرار مالیاتی
- مبارزه با پول شویی
- مبارزه با اخذ تسهیلات غیر مجاز بانکی
- مبارزه با زمین خواری
- مبارزه با اختلاس
- مبارزه باتبانی در معاملات دولتی

در مبارزه با جرائم اقتصادی آنچه مهم است شأن افراد سرمایه‌گذار است. نیروی انتظامی به ایجاد امنیت در اقتصاد، کوتاه‌مدت نگاه نمی‌کند. ممکن است کاری در کوتاه‌مدت جواب دهد اما پلیس امنیت اقتصادی باید اقدامات خود را با در نظر گرفتن تولیدکننده و مردم برای برنامه‌های بلندمدت پیش ببرد. باید به گردش پولی و نقدی توجه ویژه داشته باشد اگر نسنجیده رفتار کند باعث به وجود آمدن تورم می‌شود.

امیدواریم با کمک‌رسانی در بخش‌هایی که فعالان اقتصادی به آن دسترسی ندارند با یکدیگر در راه ایجاد آینده روشن قدم برداریم. در پایان پلیس امنیت اقتصادی در راستای ایفای وظیفه ایجاد امنیت اقتصادی همدلی و

هم‌زمانی مردم و دولت در راستای ایجاد امنیت اقتصادی، تعهد و همکاری عملی دستگاه‌ها برای مبارزه با جرائم اقتصادی، تعامل و همکاری سازمان‌های اقتصادی در راستای حفظ و ارتقای امنیت اقتصادی را انتظار دارد.

□ جمع بندی :

در راستای اجرای فرامین مقام معظم رهبری در خصوص ورود موثر نیروی انتظامی به حوزه امنیت اقتصادی، مجوز ایجاد پلیس امنیت اقتصادی توسط ستاد کل نیروهای مسلح به ناجا ابلاغ شد و با توجه به اینکه حوزه اقتصادی دارای پیچیدگی و گستردگی است و مفاصد اقتصادی در آن رو به افزایش است، این پلیس تخصصی تشکیل شد. مأموریت اصلی پلیس امنیت اقتصادی اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌هایی است که می‌تواند با سوءاستفاده‌کنندگان، زیاده‌طلبان و کاسبانی که شرایط خاصی را با اقدامات مسموم و مودیانه به نفع خودشان می‌کنند مقابله کنند و رسیدگی به تخلفات و جرایم مربوط به مباحث مالی، پولی، بانکی، تجاری، واردات و صادرات و قاچاق کالا در سطح محلی، منطقه‌ای و ملی از جمله وظایف پلیس امنیت اقتصادی است. تمام اموری که قرار است از سوی پلیس امنیت اقتصادی کشور مورد نظارت و کنترل قرار بگیرد، در گذشته توسط پلیس اطلاعات، فاوا، اینترپل، آگاهی و پیشگیری انجام می‌شد این در حالی است که اکنون با کمی تغییرات و برای کنترل و نظارت بهتر و بیشتر پلیس امنیت اقتصادی انجام می‌دهد و در تلاش هستند با اقدامات عملیاتی و مناسب، فضایی به وجود بیاورند که بتوانند سیاست‌ها و طرح‌های لازم را ابلاغ و برای جلوگیری، کشف جرایم و مفاصد اقتصادی و در نهایت دستگیری مجرمان اقدام کنند.